

Nietzsche en het dilemma van goed en kwaad. 4

Petra Bolhuis & Theo Meereboer
Maieutiek 2017 HOVO VU
Maieutiek 2017

Nietzsche en de ascetische idealen

- In zijn zoektocht werkt hij de verschillende hoogste stadia van het menselijk bestaan uit zoals die door Hegel zijn geschetst; kunst, religie en filosofie.
 - In §2-5 wordt de kunstenaar uitgewerkt en meer specifiek Wagner.
 - In §6-11 wordt de filosoof uitgewerkt, en wel Schopenhauer die zowel Wagner als Nietzsche geïnspireerd heeft.
 - §10-11 komen de religie en de priester aan de orde. En die worden beschreven als het model voor alle ascetische idealen van zijn tijd.
- Maieutiek 2017

Over kunst

- Tegen Wagner; De kunstenaar moet de kunst centraal stellen niet de idealen.
 - Tegen Kant; Geen belangeloosheid van de toeschouwer, Stendhal zegt; kunst is juist de belofte van het geluk. Dus het zet de wil aan tot beweging, wekt het verlangen.
 - Tegen Schopenhauer; Geen ontkenning van de zinnelijkheid maar transfiguratie/ opheffing terug naar het begrip Eros (p.107)
- Maieutiek 2017

Over de filosofen

- De montere ascese van de filosoof is van meet af aan haar leidstar geweest. Maar wat is ascese?
 - **“Laat men de afzonderlijke ...het geweten?”** (107) uit de geschiedenis blijkt dat filosofen (wetenschappers, denkers) zich vaak tegen de heersende moraal hebben gekeerd.
 - Dus moraal verandert; (blz. 109)
- Maieutiek 2017

Over de religie

- **“De gedachteander bestaan.”** (112) Het doel van de ascese is ook hier aanwezig, maar ligt in een wereld buiten deze wereld. De weg door het leven wordt een omweg.
 - **“Het moet een noodzaak...voorwaarden ervan”** (113) De priester scheidt een wereld waarin zijn manier van leven dé manier van leven wordt. De wil tot macht neemt alles ter hand dat blijft bestaan, dus is er een doel in de ascese want het is er nog steeds, ook al is het een in wezen levensvijandig principe.
- Maieutiek 2017

Over de wetenschappers

- **“Ten slotte....weet te maken”** (114)
 - **“Er bestaatobjectiviteit zijn.”** (115)
 - Het steeds zoeken naar een realiteit die loskomt van het fysieke bestaan is tegennatuurlijk, maar biedt de objectiviteit ruimte. In de opheffing ontstaat er een ruimte voor het productief maken van verschillende perspectieven.
 - Er is alleen maar perspectiefisch en affectief kennen.
- Maieutiek 2017

Probleem van de ascese

- Ascese maakt de mens moe van zichzelf.
- **“de mens is het zat...te leven...”** (117) maar de mens heeft zozeer nee tegen het leven gezegd dat hij in verzet komt.
- Als de mens zich niet gaat verzetten in kracht, dan gaat hij op in de walging en het medelijden. De macht van de zwakke is dat hij de krachtige zijn kracht verwijt.

Maieutiek 2017

Macht van de zwakke

- De macht van de zwakke is dat hij de krachtige zijn kracht verwijt en het probleem is dat na al die jaren ascese de sterke ook zichzelf de kracht kwalijk neemt. **“Het is een schande gelukkig te zijn.”** (120)
- De priester heelt wonden maar brengt er ook gif in aan want hij geeft het ressentiment een richting, hij wijst naar de lijdende zelf. Iemand moet toch schuld hebben is een normale reactie van een zieke of getroffene. “Ja”, zegt de priester, dat is ook zo; jij hebt schuld!” (122/123)

Maieutiek 2017